

Вовк А. І.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОЦІНКА СТАНУ ГРОШОВОЇ МАСИ УКРАЇНИ

В сучасних економічних умовах гроші функціонують у різноманітних формах на основі внутрішньої взаємодії. Вони не є автономними, а представляють собою елементи єдиної грошової системи. Одним із кількісних індикаторів, що характеризують стан грошового обігу є величина грошової маси, обсяг та структура якої здійснюють значний вплив на економічний розвиток держави. Під грошовою масою розуміють всю сукупність грошових засобів у всіх їх формах, які перебувають у користуванні суб'єктів грошового обігу в певний момент часу [6, с. 59].

Вивчення грошових агрегатів дає змогу охарактеризувати структуру грошової маси, зробити оцінку ступеню розвитку грошової-кредитної системи країни та визначити шляхи стабілізації і зміцнення національної грошової одиниці [4].

Відповідно до нормативних актів НБУ виділяють чотири грошові агрегати: M0, M1, M2, M3 [3].

В табл. 1 наведено динаміку грошової маси України за 2012–2017 рр.

Таблиця 1. Динаміка грошової маси України за 2012–2017 рр., млрд грн

Грошовий агрегат	Роки					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
M3	773,20	908,99	956,73	994,06	1208,86	1176,47
M2	771,13	906,24	955,35	993,81	1208,56	1176,09
M1	323,23	383,82	435,47	472,22	601,63	578,7
M0	203,25	237,78	282,95	282,67	332	321

Джерело: складено на підставі [5; 8].

Наведені дані вказують на зростання обсягів всіх грошових агрегатів. Грошова маса збільшилась майже у два рази. При дослідженні грошових агрегатів необхідно звернути увагу на співвідношення готівкової та безготівкової грошової маси. Вважається, що нижча частка готівки, яка обертається за межами банків у загальній грошовій масі, свідчить про більш ефективне функціонування грошової системи країни [3].

Таблиця 2. Питома вага М0/М3 за 2011–2017 рр., %

Роки	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Питома вага М0/М3	26,29	26,16	29,57	28,44	27,46	27,29

Джерело: складено на підставі [5; 8].

У країнах з розвинутою ринковою економікою частка готівкових грошей у структурі грошової маси не перевищує 5–7 % [4]. В Україні більш ніж четверта частина грошової маси не контролюється банківською системою, оскільки обертається поза банками. Це пояснюється зниженням довіри населення до банківської системи, наслідками фінансової та політичної кризи, високими інфляційними очікуваннями, недостатнім рівнем розвитку безготівкових розрахунків населення, їх низькими доходами тощо [7].

Таблиця 3. Рівень монетизації економіки України за період 2012–2017 рр.

Роки	2012	2013	2014	2015	2016	2017
М2, млрд грн	771,13	906,24	955,35	993,81	1208,56	1176,09
ВВП, млрд грн	1408,89	1454,93	1566,73	1979,46	2383,18	2982,92
Рівень монетизації за агрегатом М2	54,73 %	62,29 %	60,98 %	50,21 %	50,71 %	39,43 %
Темп росту монетизації економіки	-	7,55 %	-1,31 %	-10,77 %	0,51 %	-11,28 %
Темп приросту монетизації економіки	-	13,80 %	-2,10 %	-17,66 %	1,01 %	-22,25 %

Джерело: складено на підставі [2; 5; 8].

У розвинутих країнах коефіцієнт монетизації дорівнює 70–80 %, що є орієнтиром для НБУ.

Рівень монетизації економіки України значно нижче 70 % і мав тенденцію до збільшення до 2013 року, а починаючи з 2014 року проявив тенденцію до зменшення, що свідчить зменшення забезпеченості економіки грошовою масою.

Отже, пріоритетним напрямом грошово-кредитної політики України є забезпечення цінової стабільності, що може бути досягнута за рахунок регулювання обсягу, структури грошової маси, а також рівня монетизації економіки.

Проведене дослідження дає змогу стверджувати, що готівка займає значну частку у структурі грошової маси, що є не типовим явищем для країн з роз-

виненою економікою. Для покращення ситуації слід: змінити відношення до готівки зі сторони населення, зняти законодавчі обмеження на розрахунок готівкою, стандартизувати інструменти та процедури монетарної політики відповідно до передової практики розвинених країн, підтримувати реальний сектор економіки.

Список використаних джерел:

1. Адамик Б. П. Центральний банк і грошово-кредитна політика : підруч. / Б. П. Адамик. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : Кондор, 2011. – 416 с.
2. Економічна статистика / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/pac_r.htm
3. Загородній А. С. Фінансово-економічний словник / А. С. Загородній, Г. Л. Вознюк. – К. : Знання, 2007. – 1072 с.
4. Кричевська Т. О. Грошово-кредитне регулювання економіки України в умовах переходу до ринку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.01 «Економічна теорія» / Т. О. Кричевська. – Львів: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2014. – 20 с.
5. Макроекономічні показники: Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.bank.gov.ua>
6. Міщенко В. І. Банківські операції : підруч. / В. І. Міщенко, Н. Г. Слав'янська, О. Г. Коренева. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2015. – 396 с.
7. Науменкова С. В. Основні тенденції розміщення грошової маси та їх вплив на формування грошово-кредитної політики Європи / С. В. Науменкова // Вісник НБУ. – 2016. – №1. – С. 19–25.
8. Статистичні випуски, грошові агрегати: Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>

К. е. н. Волкова В. В., Сидоренко К. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕОРІЇ ІГОР В МОДЕЛЮВАННІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СПОРТИВНОГО КЛУБУ

Останнім часом спорт став важливою галуззю економіки багатьох країн, зокрема й України. До цієї галузі залучені чималі матеріальні та фінансові ресурси та велика кількість робочої сили. Постійно удосконалюються й розробляються нові моделі управління спортом і його фінансування. Разом з тим тенденції стрімкої комерціалізації й професіоналізації спорту, з одного боку,